

AZ IFJÚSÁGI ÉS AZ IDŐSÜGYI STRATÉGIA SZEREPE A GENERÁCIÓK KÖZÖTTI SZOLIDARITÁSBAN

Korózs Lajos
Szociális és Munkaügyi Minisztérium
Államtitkár

IFJÚSÁGI STRATÉGIA

Kihívások és lehetőségek

- **Öregedő társadalom**
- **Szaporodás és demográfiai öregedés**
- **Tanulóidő elhúzódó volta**
- **Tanulmányokat folytatók megnövekedett aránya**
- **Aktív dolgozó fiatalok arányának csökkenése**
- **Intézményrendszerbe vetett bizalom megrendülése**

Milyen fiatalokat szeretnénk?

- **Innovatív, korszerű tudással rendelkező erőforrás**
- **Képes a társadalom megújítására**
- **Önálló és döntésképes**
- **A jövő alakítója**
- **Kihasználja a lehetőségeket képessége kibontakoztatására**

Egy lehetséges ifjúsági stratégia

Cél:

- Az ifjúságban rejlő erőforrások kibontása
- A korosztályok társadalmi integrációjának elősegítése
- Ifjúsági csoportok és ifjak kirekesztettségének és kisodródásának megekedályozása
- Az élhető környezet és fenntartható fejlődés érvényesítése
- Nyitott társadalmi lét és a befogadó toleráns mentalitás elmélyítése

A jövő ifjúsága

1. Ismeri és vallja a demokratikus értékeket
2. Jogaival és lehetőségeivel tudatosan él
3. A társadalomba zökkenőmentesen beilleszkedik
4. Innovatív szemlélettel biztosítja maga és közössége boldogulását
5. A tudásalapú társadalom versenyképessé tétele a célja
6. Befogadó toleráns attitűd jellemzi
7. Nemzeti és Európai identitása van
8. Környezet és egészségtudatos magatartása van
9. Ismeri a legkorszerűbb technikákat és technológiákat
10. Segítőképz a technikai-technológiai tudás átadásában az idősek és gyerekek irányába
11. Beszél angolul
12. Tud írni-olvasni

Az Ifjúsági Stratégia előzményei

2007. szeptemberében a kormányzati munkamegosztásban az ifjúságügyért felelős minisztérium arra kért fel egy szakemberekből álló csoportot, hogy dolgozza ki a nemzeti ifjúsági stratégia egy lehetséges vázlatát.

A kormányzati megbízás egy olyan dokumentum elkészítéséről szólt, melyet az európai szakirodalom komplex megközelítésnek, integrált ifjúságpolitikának hív. Ez a megközelítés a gyakorlatban azt jelenti, hogy a munka az ifjúság élethelyzetét befolyásoló szakpolitikaként elemzi az ifjúság helyzetét, feltárja az őket körbevevő társadalmi kontextust, és az ágazati logikából adódóan összegzi az ágazatok - ifjúsággal kapcsolatos - teendőit, továbbá, mint ifjúsági szakágazati problémakört, a demokráciatanulás és a szocializációs konfliktusok lehetséges megoldásait.

A Magyar Országgyűlés 95/2007 (X.31.) határozatában felkérte a Kormányt, hogy 2008. december 31-ig dolgozza ki és terjessze elő a Nemzeti Ifjúsági Stratégiát.

A Stratégia első verziója elkészült, amely 15 évre (2008-2023) fogalmazza meg az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos társadalmi célokat és az ehhez kapcsolódó állami feladatokat, melyek megvalósítását rövid távú cselekvési tervek biztosítják majd.

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia jelen tervezete tartalmazza egyrészt a gyermekek, a serdülők és a fiatalok korcsoportjait érintő célokat és feladatokat, azaz magát a stratégiát, valamint mellékletként egy helyzetelemzést, amely a "Magyarországi ifjúságpolitika múltja és jelene" címet viseli.

A stratégia létrejötte, előkészítése

A Nemzeti Ifjúsági Stratégia **tizenöt éves** időtávban fogalmazza meg az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos társadalmi célokat és az ezekhez kapcsolódó állami feladatokat.

A stratégia jelenlegi, első változatán több mint 20 szakember dolgozott, akik négy munkacsoportot alakítva készítették el az alapidokumentumot.

A munka során nemcsak a hazai ágazati stratégiák és az EU tagországok ifjúságpolitikai dokumentumait, hanem az Európa Tanács, az Európai Unió ifjúságpolitikai iránymutatásait, továbbá a II. Nemzeti Fejlesztési Terv és kapcsolódó anyagait is felhasználták.

A stratégia a gyermekek, a serdülők, és a fiatalok 0-30 éves korcsoportját fogadja el ifjúságnak, a megnövekedett tanulói idő és a bizonytalan gyermek - serdülő - fiatal mentális és szociális határok miatt. Jelenleg **a magyar lakosság több mint 38 %-a** sorolható ide, ami durván megfelel az európai átlagnak.

A stratégia *a tanulás, a munkavállalás, az otthonteremtés és a családalapítás területein egyenlő esélyeket kíván teremteni* a fiatalok számára a sikeres felnőtté váláshoz.

Az ifjúságban rejlő erőforrások kibontásának és korosztályok társadalmi integrációjának elősegítése

Az ifjúsági korosztályok sikeres társadalmi integrációjához szükséges környezet fejlesztése

A gyermekvállaláshoz szükséges társadalmi, gazdasági, mentális feltételek erősítése, a családi környezet kialakulásának és biztonságának segítése

A fiatalok munkavállalásának és önálló egzisztenciateremtésének elősegítése

A kirekesztés, a kirekesztettség és a marginalizáció esélyeinek csökkentése

Az ifjúsági korosztályok és közösségeik érvényesülésének elősegítése

Tanulás és környezete. Versenyképes tudás biztosítása és az önálló élethez szükséges kompetenciák fejlesztése

A kulturális fogyasztás színvonalának javítása, a területi különbségek csökkentése, az infokommunikációs ellátottság javítása, az interkulturális környezetben való helytállás, együttműködés segítése

Az ifjúsági korosztályok társadalmi és egyéni felelősségének tudatosságának fejlesztése, integrációjuk segítése, közösségeik támogatása

Az ifjúsági szakma és az ifjúsági civil szervezetek munkájának elősegítése

Az ifjúsági szolgáltató szervezetek feladatellátásban való részvételéhez szükséges feltételek megteremtése, az ifjúsági szervezetek és a korosztály tapasztalatainak bevonása, az ifjúság sajátos szempontrendszerének megjelenítése az állami döntéshozatalban

Átlátható és ellenőrizhető ifjúsági forráselosztási rendszer kialakítása és működtetése

Az ifjúságpolitika jogi, igazgatási és intézményi feltételrendszerének korszerűsítése, a gyermek és ifjúsági jogok állami érvényesítésének erősítése, az ifjúsági szakma képzési portfóliójának és életpályamodelljének kidolgozása

1. Az ifjúsági korosztályok sikeres társadalmi integrációjához szükséges környezet fejlesztése

- Erősíteni**, segíteni kell a **gyermekvállaláshoz szükséges társadalmi, gazdasági, mentális feltételeket, a családi környezet kialakulását és biztonságát** az ifjúság körében. (Pl.: családsegítés, gondozás, támogatás, örökbefogadás, regionális etnikai egyenlőtlenségek, gyerekszegénység csökkentése, férőhelyek számának növelése stb.)
- Szükséges **elősegíteni a fiatalok munkavállalását** és önálló egzisztencia-teremtését (képzési és a munkaerő-piaci szereplők közötti kapcsolat erősítése, tájékoztatás, az információs lehetőségek bővítése, otthonteremtési programok, fiatalok által elérhető adatbank stb.)
- Csökkenteni** kell a **kirekesztést, a kirekesztettség** és a marginalizáció esélyeit (Pl.: pozitív attitűd fejlesztése, az önkéntesség, közösségi tevékenység, ifjúsági önszerveződések támogatása, intézményhálózat bővítése stb.)

2. Az ifjúsági korosztályok és közösségeik érvényesülésének elősegítése

- **Biztosítani kell a versenyképes tudást, fejleszteni az önálló élethez szükséges kompetenciákat.** (Pl.: tanárképzés megújítása, presztízs-növelés, "új esély", "második esély" programok, tehetséggondozó szolgálat kiterjesztése, nyelvgyakorláshoz feltételek megteremtése, egész életen át tartó tanulás megalapozása stb.)
- Javítani kell a **kulturális fogyasztás színvonalát, az infokommunikációs ellátottságot** csökkenteni a területi különbségeket, valamint segíteni az interkulturális környezetben való helytállást, együttműködést (pl.: pályázati programok, ösztöndíjak, helyi és regionális civil ifjúsági szervezetek programjainak összehangolása, digitális közműfejlesztés, csereprogramok fejlesztése stb.).
- Fejleszteni kell **az ifjúsági korosztályok társadalmi és egyéni felelősségét, tudatosságát** (egészség, fenntartható fejlődés stb.), közösségeiket, valamint segíteni az integrációjukat (pl.: fogyasztóvédelem és az egészséges életmód ismereteinek beépítése a Nemzeti Alaptantervbe, ifjúsági szolgáltatók és szolgáltatások komplex akadálymentesítése, komplex bűnmegelőzési projektek indítása stb.).

3. Az ifjúsági szakma és az ifjúsági civil szervezetek munkájának elősegítése

- Szükséges **megteremteni a feltételeket** az ifjúsági szolgáltató szervezetek **feladatellátásában való részvételéhez. Be kell vonni az ifjúsági szervezeteket** és a korosztály tagjait valamint meg kell jeleníteni az ifjúság sajátos szempontrendszerét az állami döntéshozatalban (pl.: ifjúsági ügyekkel foglalkozó bizottság létrehozása, társadalmi párbeszéd a korosztállyal, települési gyermek és/vagy ifjúsági önkormányzatok megalakulásának ösztönzése stb.).
- Ki kell alakítani az **ifjúság kezdeményezéseit és az ifjúságsegítő szakma törekvéseit támogató átlátható forráselosztási rendszert** (pl.: többcsatornás forráselosztás stb.).
- Ki kell alakítani az **ifjúságpolitika jogi, igazgatási, és intézményi feltételrendszerét**, erősíteni **a gyermek és ifjúsági jogok állami érvényesítését**, valamint kidolgozni az ifjúságsegítő szakma **képzési portfólióját és életpályamodelljét** (pl.: ifjúsági törvény kidolgozása, önkormányzati törvény módosítása, gyermek és ifjúsági jogokról szóló tananyag oktatása a közoktatási intézményekben, gyermeki jogok érvényesítése stb.).

Az Ifjúsági Stratégia által érintett területek

1. Gyermekvállalás, család
2. Munkavállalás
3. Esélyegyenlőség, szolidaritás
4. Tanulás és környezete
5. Kultúra, fogyasztás
6. Tudatosság és társadalmi integráció
7. Civil társadalom
8. Erőforrások és feltételek
9. Ifjúságügy, ifjúsági szakma, ifjúsági munka

AZ IFJÚSÁGI STRATÉGIA CÉLINDIKÁTORAI

Gyermekvállalás, család

Indikátor	Célérték			Adatforrás
	2013	2018	2023	
• Egy főre jutó tervezett gyermekek száma a fiatalok körében	+ 0,2	+ 0,3	+ 0,5	Ifjúság 20xx
• Anyagi megfontolásból a kívánnál kevesebb gyermeket vállalók aránya	- 2%	- 4%	- 5%	KSH
• Lombikprogram segítségével született gyermekek száma	+ 10%	+ 15%	+ 20%	ESKI
• A család és munkahely összeegyeztetését nehéznek ítéelők aránya	- 2%	- 5%	- 8%	?
• A 0-5 éves korú gyermekek számára biztosított napközbeni ellátást nyújtó (bölcsőde, óvoda, stb.) férőhelyek aránya	+ 3%	+ 6%	+ 10%	KSH
• Az örökbefogadott gyermekek számának növekedése	+3%	+5%	+ 7%	KSH
• Kétszülős háztartásban élő gyermekek száma	+ 0,5%	+ 1%	+ 2%	KSH
• Családsegítő szolgáltatásban részesített személyek száma a potenciális igénybevevők arányában	+ 10%	+ 12%	+ 15%	KSH, SZMM

Munkavállalás

Indikátor	Célérték			Adatforrás
	2013	2018	2023	
<ul style="list-style-type: none"> Fiatal korosztályok aktivitási rátája	+3%	+7%	+10%	KSH
<ul style="list-style-type: none"> Regisztrált pályakezdő álláskeresők száma	- 3%	- 7%	- 10 %	KSH
<ul style="list-style-type: none"> Diploma megszerzése és elhelyezkedés közötti napok száma	- 15%	- 20%	- 30%	Ifjúság 20xx
<ul style="list-style-type: none"> Szülőktől független háztartásban élő fiatalok aránya az ifjúsági korosztályokban	+ 5%	+ 8%	+10%	Ifjúság 20xx
<ul style="list-style-type: none"> Fiatalok által indított vállalkozások száma	+12%	+16%	+ 20%	KSH

Esélyegyenlőség, szolidaritás

Indikátor	Célérték			Adatforrás
	2013	2018	2023	
<ul style="list-style-type: none"> A szegénységben élő gyerekek, serdülők, fiatalok aránya 	- 2%	- 4%	- 8%	KSH
<ul style="list-style-type: none"> Az előítéletesen gondolkodó fiatalok aránya az ifjúsági korosztályokban 	-5%	-8%	-15%	Ifjúság 20xx
<ul style="list-style-type: none"> Marginalizálódás veszélyének kitétek aránya az ifjúsági korcsoportokban 	- 5%	- 7%	- 8%	KSH, SZMM
<ul style="list-style-type: none"> Szűrőprogramok által elérték aránya az ifjúsági korcsoportokban 	+ 20%	+ 30%	+ 40%	Ifjúság 20xx
<ul style="list-style-type: none"> Az érintett korosztályokba tartozó hátrányos helyzetűek részvételével szervezett integrált programokba bevont gyerekek, serdülők, fiatalok száma 	+ 15%	+ 20%	+ 25%	Ifjúság 20xx

Tanulás és környezete

Indikátor	Célérték			
	2013	2018	2023	Adatforrás
<ul style="list-style-type: none"> Az OECD PISA felmérés olvasási-szövegértési skáláján legalább 3-as minősítést elérő 15 éves tanulók aránya	50%	55%	60%	OECD
<ul style="list-style-type: none"> Egyéni tanulási szükségleteket figyelembe vevő képzési terv alapján oktatott gyermekek aránya az iskolákban	15%	25%	35%	OH
<ul style="list-style-type: none"> Műszaki és természettudományos felsőfokú képzettséggel rendelkezők aránya a végzős hallgatók arányában	22%	25%	30%	OKM
<ul style="list-style-type: none"> Tehetséggondozási programban részt vevők száma	60.000	80.000	100.000	Ifjúság 20xx
<ul style="list-style-type: none"> Az iskola befejezése és a szakképzettség megszerzése előtti, ún. korai iskolaelhagyás aránya (különösen a középfokú oktatásban)	- 3%	- 6%	- 8%	OKM
<ul style="list-style-type: none"> A sajátos nevelési igényű tanulókat integráltan oktató intézmények aránya	+ 5%	+ 7%	+ 9%	OKM

Kultúra, fogyasztás

Indikátor	Célérték			Adatforrás
	2013	2018	2023	
<ul style="list-style-type: none"> Kulturális tevékenységre fordított órák száma egy hónapban	+ 10%	+ 15%	+ 20%	OKM, KSH
<ul style="list-style-type: none"> Legalább egy idegen nyelvet beszélők aránya az ifjúsági korcsoportokon belül	+ 15%	+ 18%	+ 20%	OKM, KSH
<ul style="list-style-type: none"> Több, mint egy hét időtartamban egyhuzamban idegen nyelvű környezetben tartózkodó ifjak aránya a korcsoporton belül/év	+ 15%	+ 20%	+ 30%	Ifjúság 20xx
<ul style="list-style-type: none"> Idegeneket elutasító ifjak aránya	- 10%	- 18%	- 25%	Ifjúság 20xx
<ul style="list-style-type: none"> Magyarországon megvalósuló ifjúsági csereprogramban részt vevő, a korosztályokhoz tartozó külföldiek száma	+ 15%	+ 20%	+ 30%	Mobilitás

Tudatosság és társadalmi integráció

Indikátor	Célérték			Adatforrás
	2013	2018	2023	
• Közösségi és közhasznú aktivitásban részt vevő ifjak aránya az ifjúsági korosztályokban	+ 5%	+ 8%	+ 12%	Ifjúság 20xx
• Attitűdfejlesztő programok által elért ifjak száma	+ 20%	+ 28%	+ 35%	Ifjúság 20xx
• Integrált programban részt vevő fogyatékossgal élő és nem fogyatékos gyerekek, serdülők, fiatalok száma	+ 15%	+ 20%	+ 25%	Ifjúság 20xx
• Ifjúsági szervezetek száma	+ 3%	+ 4%	+ 5%	KSH
• Ifjúsági szervezetek tagjainak száma	+ 5%	+ 8%	+ 12%	Ifjúság 20xx
• Ezer érintettre jutó ifjúsági célú közösségi tér (m ²)	+ 10%	+ 12%	+ 15%	Ifjúság 20xx
• Önkéntes serdülők, fiatalok által végzett munka (Ft)	+ 3%	+ 15%	+ 25%	KSH
• A korosztályok tagjainak aránya a bűnelkövetők között	- 2%	- 4%	- 5%	BM, KSH
• Prevenációs program által elért ifjak száma	+20%	+30%	+40%	Ifjúság 20xx
• Fiatalkorú (18 év alatti) és fiatal felnőtt (19-30 éves) visszaeső bűnelkövetők száma	- 8%	- 12%	- 15%	BM, KSH

Civil társadalom

Indikátor	Célérték			Adatforrás
	2013	2018	2023	
<ul style="list-style-type: none"> • Közfeladatot ellátó civil ifjúsági szolgáltató szervezetek száma	+ 30%	+ 40%	+ 50%	Ifjúság 20xx
<ul style="list-style-type: none"> • Közfeladat-ellátásra ifjúsági szervezeteknek átadott források mértéke	+ 50 %	+ 60 %	+ 70%	Ifjúság 20xx
<ul style="list-style-type: none"> • Döntés-előkészítésben, döntéshozatalban részt vevő ifjúsági szervezetek, közösségek száma	+20%	+30%	+ 40%	Ifjúság 20xx
<ul style="list-style-type: none"> • Döntés-előkészítésben, döntéshozatalban részt vevő szervezetekben aktív korosztályi tagok száma	+30%	+40%	+50%	Ifjúság 20xx

Erőforrások és feltételek

Indikátor	Célérték			
	2013	2018	2023	Adatforrás
<ul style="list-style-type: none"> Ifjúság szakmai célokra fordított költségvetési és nem állami források összege	+ 300%	+ 600%	+ 900%	Ifjúság 20xx
<ul style="list-style-type: none"> Állami támogatásban részesülő ifjúsági szervezetek, közösségek száma	+ 20%	+ 25%	+ 30%	Ifjúság 20xx
<ul style="list-style-type: none"> Vállalkozások ifjúsági célú támogatásainak összege	+ 20%	+ 35%	+ 50%	Ifjúság 20xx

Ifjúságügy, ifjúsági szakma, ifjúsági munka

Indikátor	Célérték			Adatforrás
	2013	2018	2023	
<ul style="list-style-type: none"> Kormányzati és önkormányzati ifjúsági feladatokat, intézményeket, eszközöket rögzítő jogszabályok. 	95%	95%	100%	Mobilitás
<ul style="list-style-type: none"> Ifjúságpolitikai célokra szánt pénzügyi erőforrások növekedése 	+ 200%	+ 400%	+ 600%	KSH
<ul style="list-style-type: none"> Önkormányzati ifjúsági referensek száma 	+ 50%	+ 70%	100%	KSH
<ul style="list-style-type: none"> Ifjúsági szolgáltató intézmények száma 	+ 20%	+ 30%	+50%	SZMM, IRM
<ul style="list-style-type: none"> Gyermek és ifjúsági jogokat érintő, regisztrált esetek száma 	+ 10%	+ 20%	+ 30%	SZMM
<ul style="list-style-type: none"> Jogtudatosság terjesztését célzó programok által elért személyek száma 	+ 20%	+ 30%	+40%	Ifjúság 20xx
<ul style="list-style-type: none"> Ifjúságsegítő képesítéssel rendelkezők száma 	+ 15%	+ 15%	+ 40%	Ifjúság 20xx
<ul style="list-style-type: none"> Ifjúságsegítő képesítéssel betölthető álláshelyek száma 	500	500	1500	Ifjúság 20xx

KÖSZÖNÖM FIGYELMÜKET!